

Boyne, John: **Deček na vrhu gore.**

Prev. Dušan Ogrizek. Dob pri Domžalah : Miš, 2017. (Nekoč). 294 str.

| M | 3. stopnja |

Svetovna vojna 1939-1945 - V mladinskem leposlovju

Ko Pierrot postane sirota, mora zapustiti svoj pariški dom in se preseliti k teti Beatrix. Ta vodi gospodinjstvo v premožni hiši na vrhu gore. A zgodba se ne dogaja kadar koli, godi se leta 1935, na pragu druge svetovne vojne, in ne gre za katero koli hišo, ampak za Berghof, dom Adolfa Hitlerja. Firer dečka hitro vzame pod svoje okrilje, ta pa se nenadoma znajde v novem in nepoznanem svetu nasilja, skrivnosti in izdaj ...

/.../ V Dečku na vrhu gore se Boyne mojstrsko loteva tematizacije krivde in odgovornosti ter se posveča raziskovanju vprašanja morale in narave dobrega ter zla. Zgodba o odraščanju dečka, ki se znajde v zapeljivem prijemu moči in častihlepja, je pripoved o izgubi nedolžnosti, predvsem pa je svarilo pred bolečino življenja, polnega obžalovanja.

(<http://www.zalozbamis.com/knjiga/decek-na-vrhu-gore>)

Kako začeti »na novo« s takšno prtljago, kako sploh živeti naprej, ko spoznaš svojo zablodo? Simbolna zgodba za vse čase: otroka lahko vzgojiš v kakršnega koli človeka, s kakršnimi koli vrednotami ... ali celo brez njih.

Spodbude za branje:

- **Roman je primeren za učence 3. triletja, srednješolce in odrasle:** povem jim nekaj takega, kot je zapisano zgoraj, ali preberem besedilo na hrbtni strani knjige.
- Tiste, ki poznajo roman z naslovom *Deček v črtasti pižami*, opozorim, da ga je napisal isti avtor in ... da je meni prav tako močno sporočilen.
- Po branju seveda najprej prisluhnem, kaj bralci povedo spontano. Nato (ko obdelamo, kako je mogoče, da je Pierrot zatajil svojega prijatelja Anshelma, prenesel smrt svoje tete Beatrix itd.) vprašanja zastavljam tako, da začnemo razmišljati o vzgoji otroka (lahko ga vzgojiš kakor koli); o soočenju z lastno krivdo in o tem, kako po tem živeti naprej ... Mogoče tudi kaj o tem, kako je vojna priložnost, da ljudje izživijo temne plati svoje osebnosti, obenem pa iztisne iz njih tudi najboljše. Zelo me zanima, kaj bodo razumeli in začutili sodobni bralci različnih starosti, tudi različnih življenjskih in bralnih izkušenj.
- V pogovor se lahko dotaknemo tudi tega, kako je avtor prav s simbolno zgodbo dosegel močno sporočilnost.

Spodbude za nadaljnje branje:

- Če bralci ne poznajo *Dečka v črtasti pižami*, jim svetujem, naj preberejo vsaj še to knjigo Johna Boyna.
- Če so navdušeni nad pisateljem, lahko preberejo še druge njegove knjige, prevedene v slovenščino: [Boyne, John: Obmiruj, nato odidi](#).

Če zaznam, da bralce vznemiri, kako pomembna je vzgoja oz. okolje, v katerem raste otrok, jim npr. povem, kako so Turki plenili po naših krajih, odpeljali majhne dečke in jih vzgajali v janičarje. (Najbrž noben mladi bralec ne ve za Murnikovo besedilo *Lepi janičar*?!). Ali vedo npr., da je madžarski razvojni psiholog László Polgár svoje tri hčere vzgojil v vrhunske šahistke? (Sašo Dolenc: *Kako doma vzgojiti genija?* <http://www.kvarkadabra.net/2011/01/kako-doma-vzgojiti-genija/>)

Mag. Tilka Jamnik